

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Παρασκευή 25 Απριλίου 2014

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα που σημειώνονται με έντονα γράμματα.

Cum Accius ex urbe Roma Tarentum venisset, ubi Pacuvius grandi iam aetate recesserat, devertit ad eum. Accius, qui multo minor natu erat, tragoediam suam, cui «Atreus» nomen est, ei desideranti legit. **Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et acerbiora. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliora enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim vieta et mollia, non matura mox fiunt sed putria».**

Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? **In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem?** Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? **Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»?** Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

Μονάδες 40

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

B1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω λέξεις:

Pacuvius:	τη γενική του ενικού.
aetate:	τη γενική του πληθυντικού.
Atreus:	την κλητική του ενικού.
nomen:	την αφαιρετική του ενικού.
romis:	την ονομαστική του ενικού.
ingeniis:	την αιτιατική του πληθυντικού.
animo:	την κλητική του ενικού.
conspectu:	τη γενική του ενικού.
moenia:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού.
domus:	την αιτιατική του πληθυντικού.
mater:	τη γενική του πληθυντικού.
coniunx:	την αφαιρετική του ενικού.
filium:	την κλητική του ενικού.
servitus:	τη γενική του ενικού.

Μονάδες 8

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω λέξεις:

putria:	την ονομαστική του αρσενικού γένους στον ενικό αριθμό.
duriora:	το παραγόμενο επίρρημα στο θετικό βαθμό.
meliora:	την ίδια πτώση και το ίδιο γένος στον άλλο αριθμό.
matura:	τον υπερθετικό βαθμό του παραγόμενου επιρρήματος.
libera:	τη δοτική ενικού του ίδιου γένους στον υπερθετικό βαθμό.

Μονάδες 4

B2. Να προσδιορίσετε το γραμματικό είδος των παρακάτω αντωνυμιών και να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμία από αυτές:

suam:	την κλητική του ενικού στο αρσενικό γένος του α΄ προσώπου για έναν κτήτορα.
quod:	την αιτιατική του πληθυντικού στο ίδιο γένος.
idem:	την ονομαστική ενικού στο αρσενικό γένος.
nihil:	την αιτιατική του πληθυντικού του ίδιου γένους.
tibi:	τη γενική του πληθυντικού στο ίδιο πρόσωπο, που λειτουργεί στο λόγο ως γενική διαιρετική.

Μονάδες 3

B3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- devertit:** το ίδιο πρόσωπο στο μέλλοντα της ίδιας έγκλισης.
videri: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή.
nascuntur: το γ΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής μέλλοντα.
fiunt: τη δοτική ενικού του γερονδιακού στο θηλυκό γένος.
fore: το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα.
gignuntur: την πτώση του σουπίνου που δηλώνει την αναφορά.
traxit: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην παθητική περιφραστική συζυγία.
potuisti: την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους της μετοχής του ενεστώτα.
populari: το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού.
aluit: το απαρέμφατο του μέλλοντα (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο).
cecidit: γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ενεργητική περιφραστική συζυγία.
oppugnaretur: το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα της ίδιας έγκλισης.
reperissem: το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην άλλη φωνή.
pergis: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου.
pati: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού.

Μονάδες 15

Γ1. α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους όρους που ακολουθούν: **Tarentum, tragoediam, cui, ei, sibi, me, hostem, qui** (το δεύτερο), **tibi** (το πρώτο), **cur**.

Μονάδες 5

β. Να συμπληρώσετε τον πίνακα που ακολουθεί με τις παρακάτω λέξεις (μια από τις στήλες του πίνακα θα παραμείνει κενή): **aetate, natu, (in) ingeniis, (in) castris, animo**.

ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ

κυρίως	τοπική	οργανική

Μονάδες 5

γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά την ακόλουθη πρόταση (είδος: μονάδα 1, τρόπος εισαγωγής: μονάδα 1, συντακτικός ρόλος: μονάδα 1, εκφορά: μονάδες 2) **και** να την ξαναγράψετε με τέτοιο τρόπο, ώστε το περιεχόμενο της να θεωρείται ως πράξη ολοκληρωμένη στο παρελθόν κατά την άποψη του ομιλητή (μονάδες 1): **...ut primum exsulem deinde hostem te viderem...**

Μονάδες 6

Γ2. α. Στην ακόλουθη πρόταση να αντικαταστήσετε την ενεργητική σύνταξη (debeo + απαρέμφατο) με την παθητική περιφραστική συζυγία. Να δηλωθεί το ποιητικό αίτιο: **Tu non debuisti populari hanc terram.**

Μονάδες 2,5

β. Να μετατρέψετε την ακόλουθη κύρια πρόταση: **Hos immatura mors aut longa servitus manet** σε δευτερεύουσα ενδοιαστική εξαρτημένη από το **Mater timuit...**

Μονάδες 3

γ. **...tibi ingredienti...**: Να αναλύσετε τη μετοχή σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους. Να δηλωθεί το υποκείμενο.

Μονάδες 2,5

Γ3. α. Να μεταφέρετε στον πλάγιο λόγο την ακόλουθη πρόταση: **Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit?** με εξάρτηση από τη φράση: **Mater quaerebat a filio...**

Μονάδες 3

β. Να συμπύξτε την υπογραμμισμένη πρόταση σε ισοδύναμο μετοχικό σύνολο: **Ergo ego nisi (te) peperissem, Roma non oppugnaretur.**

Μονάδες 2

γ. Στην παρακάτω περίοδο να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ: **Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et acerbiora...**

Μονάδα 1